

10/166

558
05-10-2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası (BİST) verilerine göre; üç ayrı günde tahvil pazarında “takas dışı” işlem olarak uzun vadeli ve piyasa dışı faizlerle tescillenmiş devasa büyüklükte işlemlerin yapıldığı dikkat çekmektedir. Kendi yönetmeliğine göre tahvil satın alma olanağı olmayan İşsizlik Fonu’nun tahvil satın aldığı ve fonun elinde tuttuğu Hazine tahvillerinin satılarak kamu bankalarına sermaye aktarılması amacıyla kullanımının tüm boyutlarıyla araştırılması için Anayasa’nın 98’inci İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Saruhan Oluç

Hakkı Saruhan OLUÇ
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

9 Ağustos 2018 tarihinde Resmî Gazetede yayınlanan 17 sayılı Karar ile Hazine nakit yönetiminin kapsamı genişletilmiş, Tek Hazine Hesabı Uygulamasına İlişkin Yönetmelik yenilenmiştir. Bu düzenlemenin en olumsuz yanı yerel yönetimlerin ve kamu iktisadi teşebbüslerinin hesaba dâhil edilmiş olmasıdır. Yerel yönetimlerin ortak bir nakit yönetim havuzuna alınması, yerel yönetimler ve belediyeler üzerindeki merkezi mali vesayetin artırılması anlamına gelmektedir. Yerel yönetimlerin demokratikleştirilmesi, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na uyumlu düzenlemelerin yapılması acil bir ihtiyaç iken, atılan bu adımlar tam tersi uygulamaların yaygınlaştırıldığına dair çok güçlü işaretler taşımaktadır.

Ayrıca yeni açıklanan verilere göre, TÜFE'de 2018 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre yüzde 6,30 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 13,75 artış gerçekleşmiştir. ÜFE aylık bazda yüzde 10,88 artmıştır. TÜFE ile ÜFE arasındaki makasın açılması krizin daha da derinleşeceğinin, krizin yükünün ise daha fazla zam ile toplumun sırtına yükleneceğinin habercisi olarak görülmektedir.

Öte yandan, Sayıştay'ın, Saray'ın 2017 yılı giderlerine ilişkin açıkladığı denetim raporuna göre Saray, günde 1.8 milyondan fazla para harcamıştır. Bunun dışında örtülü ödenek ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır. Hükümetin “Kriz mırız yok” söylemlerinin aksine bu rakamlar, fiyat artışlarının algı değil gerçek olduğunu ortaya koymuştur.

İşsizlik Fonu'ndaki paranın kamu bankalarına sermaye olarak aktarıldığı yönündeki basına yansıyan bilgiler vardır. Bu konuda BİST verileri söz konusu iddialara biraz daha açıklık kazandırmaktadır. BİST verilerine göre 21-24 ve 26 Eylül 2018 tarihlerinde, toplamda 11 milyar TL tutarında tahvil tescili yapıldığı gözlemlenmektedir. 21 Eylül'de 3.013 milyon TL, 24 Eylül'de 5,167 milyon TL, 26 Eylül'de ise 2,867 milyon TL tutarında üç ayrı kalem halinde gerçekleştirilen bu işlemler uzun vadeli olup, piyasa faizinin neredeyse yarısına denk yüzdelerle işleme geçmiştir. Örneğin 21 Eylül'deki işlem hacminin dörtte biri bu “piyasa dışı faizlerle”, yani cari piyasa faizinin yarısı kadar bir faiz oranıyla, tescil ettirilen satışlardan oluşmaktadır. Bu toplam tutar, kamu bankalarının aynı dönemler içerisinde yapmış olduğu tahvil ihracına denk düşmektedir. Halkbankası'na 2,979 milyon TL, Vakıfbank'a 4,993 milyon TL ve Eximbank'a ise 2,901 milyon TL tutarında bir ihraç gerçekleştirilmiştir.

Sözü edilen iki işlemin aynı dönemlerde benzer tutarlarda gerçekleşmiş olması kamuoyunda, bu para aktarımının İşsizlik Fonu aracılığıyla gerçekleştiği söylentilerini doğurmuştur. Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, 3 Ekim 2018’de gazetecilerin sorularını yanıtlarken bu iddiaları doğrulamış ve bu işlemleri “kamu kaynaklarının daha etkin kullanılması” şeklinde savunmuştur. Kalın’ın ifadesi, kamu bankalarının sermaye sıkıntısı çektiği iddialarını haklı çıkarırken, toplumun çalışan kesiminin maaşlarından toplanan vergilerle oluşturulan İşsizlik Fonu’nun yasaya aykırı ve anti-demokratik yollarla finansal piyasaya aktarıldığını da doğrulamaktadır.

İşsizlik Fonu’nun, Tek Hazine Hesabı’na görünürde dahil edilmemesine rağmen, kamu bankalarına sermaye akıtılması ya da kamu borçlarının iç stokunu azalmış göstermek amacıyla kullanılması, bu Fonun asıl kullanım alanından sapmasına ve reel anlamda erimesine sebep olmaktadır. Yasada “Fon gelirleri işsizler haricinde hiçbir maksat için kullanılamaz” hükmü bulunmaktadır. Dolayısıyla hükümet, hükmü kaldırmadan doğrudan anapara üzerinden yapamadığı işlemi dolaylı yollardan kamuya bu miktarı aktarmaktadır ya da açıkça yasayı çiğnenmektedir. Hükümetin bu yöntemi kendi yarattığı ekonomik krizin üstünü kapatmak için uygulamaya koyması kamuoyunda geniş tepkilere yol açmıştır. İşsiz yurttaşlar için kullanılması gereken fon kamu borçlarını az göstermek için kullanılmaktadır. Sözü edilen tahvil pazarı işlemlerinin İşsizlik Fonu kullanılarak kamu bankalarına sermaye aktarımı yapılmış olmasının tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Aynan BİLGİN
HDP Kars Milletvekili

Kemal PEKÖZ
HDP Adana Milletvekili

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Filiz KERESTECİOĞLU
HDP Ankara Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ruştı TIRYAKİ
HDP Batman Milletvekili

Erdal AYDEMİR
HDP Bingöl Milletvekili

Salihe AYDENİZ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Musa FARİSOĞULLARI
HDP Diyarbakır Milletvekili

Adnan Selçuk MIZRAKLI
HDP Diyarbakır Milletvekili

3 Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ
HDP Adana Milletvekili

5 Abdullah KOÇ
HDP Ağrı Milletvekili

7 Dirayet Dilan TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

9 Kemal BÜLBÜL
HDP Antalya Milletvekili

11 Necdet İPEKYÜZ
HDP Batman Milletvekili

13 Feleknaş UCA
HDP Batman Milletvekili

15 Dersim DAĞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

17 Semra GÜZEL
HDP Diyarbakır Milletvekili

19 Hişyar ÖZSOY
HDP Diyarbakır Milletvekili